Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 218. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го ЖОВТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 11, 1980 No. 218. VOL. LXXXVII.

Редактори вручили „Гарвардську енциклопедію" президентові Картерові

Як відомо, недавно у видавництві Беллнеп Гарвардського університету появилася „Гарвардська енциклопедія американських етнічних груп", в якій поміщені в азбучному порядку соціо-аналітичні профілі всіх етнічних груп ЗСА. Поодинокі статті включають теж статистичні дані і короткі бібліографії. Автором статтей про українців і карпатських русинів є проф. д-р Павло Магочі. Минулого тижня редактори Гарвардського в-ва і енциклопедії відвідали президента Джиммі Картера і вручили йому примірник цієї книги. На фото (зліва): Мод Вілкокс, редактор Гарвардського в-ва, Анн Орлов, адміністративний редактор енциклопедії і Стефан Гернстром, головний редактор енциклопедії.

Москва розіграє ісламську карту

Ташкент, Узбецька ССР.— Тут закінчилася в п'ятницю, 12-го вересня широко розрекламована в усіх ісламських країнах „панісламська" конференція, в якій взяли участь „представники" 30 різних країн Европи, Азії й Африки, а найбільше з Совєтського Союзу. Велика частина представників різних країн є також постійними мешканцями СССР, які в потребі виступають „делегатами" своїх країн і репрезентують, очевидно, їхні прогресивні сили, а в даному разі репрезентували ісламську й інші релігії, бо, як пише підсовєтська преса, на тій ісламській конференції були також „делегації інших церков, міжнародних і регіональних релігійних організацій".

Конференція в Ташкенті відбулася під гаслом „ХУ століття гіджри (ісламське літочислення) хай стане століттям миру і дружби". Це, як відомо, є під сучасну пору головним мотивом і тактичним засобом совєтської пропаганди в світі. При помочі того гасла Совєтський Союз намагається вийти з важкого положення, в яке він себе заманеврував.

Конференція видала звернення, в якому повторено на різних мовах все те, що тепер розтрублює пропаганда з Москви. З того звернення виходить, що „найгіршим ворогом мусулманських народів є імперіялізм ЗСА", що він є „головною перешкодою на шляху самостійного розвитку мусулманських держав", що „він безжалісно експлуатує населення і природні багатства країн, які щойно розвиваються", а накінець „вмішується у внутрішні справи суверенних держав".

ІРАК ОБСТРІЛЮЄ ІРАН РАКЕТАМИ

Тегран, Іран. — Згідно з офіційними повідомленнями іранського уряду, війська Іраку почали обстріл іранських міст важкими совєтськими ракетами. Наслідком того обстрілу в Дізфулі і Андімешку загинуло десятки людей, а великі частини міст зруйновані. Летунство продовжує свою боєву діяльність.

Згідно з опініями знавців, ракети, що ними обстрілюють іранські міста є двотоновими стрільними короткого дистансу, які в західньому світі названо кодом Фроґ — 7. Ірак має поважну скількість таких ракет і може обстрілювати ними цілі на віддаль біля 200 миль. З різних джерел прийшли потвердження попередніх повідомлень, що Ірак концентрує у фронтовій полосі значні артилерійські й танкові сили.

Рівнобіжно з таким розвитком на фронтах комплікується політична ситуація. Пропагандивна війна Іраку проти Сирії прибирає на силі. Зразу після підписання совєтсько-сирійського договору про співпрацю і допомогу в середу, 8-го жовтня в Москві сирійська сторона посилила свою агресивність. Ірак закинув президентові Сирії Гафезові аль-Ассадові, що він своїм поступуванням і своєю політикою відіграє ролю „помічника сіонізму". В Багдаді викрито заговір проти іракському президентові Саддама Гуссейна, в якому мали б бути замішані сирійські офіційні чинника. З уваги на недавно заключену унію між Сирією і Ливаном взаїмні обвинувачення включають також і Лівію та її лідера Муаммара Кадаффі.

Ізраїль висловив глибоке затурбування несподіваним розвитком подій у зв'язку з вибухом іраксько-іранського конфлікту. Особливо непокоїть єрусалимські політичні кола факт, що сусід Ізраїля Йорданія почала активну допомогу Іракові. Не лише в порті Йорданії Агаба, куди прибувають кораблі з цілого світа з допомогою для Іраку, Йорданія перебрала на себе всі допоміжні функції для Іраку, але міжнародні кола потверджують, що передні частини Йорданії є в стані готовости, а деякі з них вже є на іракському кордоні. Іракські літаки є обслуговувані й наповнювані пальним на летовищах Йорданії. Загально припускають можливість приступлення Йорданії вже в недалекому часі до конфлікту по боці Іраку.

ВДРУГЕ ЗАСУДИЛИ БАРЛАДЯНУ, ПЕРЕСЛІДУЮТЬ СІРОГО

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіла вістка, що український мистецтвознавець Василь Барладяну одержав другий трирічний присуд на підставі ст. 187 Кримінального Кодексу УССР („поширювання завідомо неправдивих вигадок, що порочать радянський державний і суспільний лад").

Барладяну судили попередньо за цією ж статтею в 1977 році. Його трирічний термін, що він його відбув у таборі примусової праці в Рафалівці Рівенської области, закінчився 2 березня ц.р. Але з табору його не звільнили і ув'язнили в слідчому ізоляторі в Рівному.

Проти нього завели нову справу за те, що він, мовляв, утворив у таборі семінар культури, був автором „пасквіля на радянську дійсність" та передав його закордон. У декого із співв'язнів Барладяну вилучили конспекти його лекцій. Органи КГБ перевели теж обшук у дружини Барладяну Валентини і забрали декілька чисел самвидавної „Хроники текущих событий", листи та рукописи.

Леонід Сірий, український робітник з Одеси, відомий за кордоном у зв'язку з його чисельними зверненнями до різних діячів Заходу з проханням про оборону перед репресіями КГБ, є далі об'єктом переслідування з боку „органів". Недавно Сірого побили „невідомі хулігани". Сірий постійно домагається дозволу еміґрувати з СССР. Під час страйків в Польщі Сірий вислав привітальну заяву солідарности на адресу Леха Валеси, керівника польських страйкарів.

У лютому ц.р. в Одесі були переведені обшуки в українських правозахисників Анни Голумбієвської, О.Даніелян та Анни Михайленко. Проти Михайленко завели справу за ст. 62 КК УРСР ("антирадянська агітація та пропаганда"). У зв'язку з арештом Михайленко, провели обшук на квартирі Оксани Мешко, а, як відомо, 12-го червня ц.р. заарештували її.

М.Куропась і Л.Панков очолюють стейтовий комітет для вибору Регена

Чікаґо, Ілл. — В останньому часі з ініціятиви д-ра Мирона Куропася, заступника головного предсідника УНС і відомого політичного та суспільно-громадського активіста, зорганізовано стейтовий комітет для вибору Роналда Регена на президента і Джорджа Буша на віцепрезидента. Очолюють цей комітет д-р М.Куропась і Левко Панков з Парк Рідж. Як відомо, д-р М.Куропась, колишній спеціяльний дорадник в Уряді президента Джеральда Форда для етнічних справ, є членом Крайового Комітету „Українці за Регена-Буша", очолюваного д-ром Іваном Флисом.

д-р Мирон Куропась

До стейтового Комітету увійшли такі особи: Борис Р.Антонович (Чікаґо), д-р Ахіль Н.Хрептовський (Овк-Парк), Євген Чоновбіль (Чікаґо), Іван Гавалюх (Парк Рідж), Віра Гоєвич (Арлінгтон Гайтс), Михайло Р.Кос (Палатайн), Гелен Олек (Чікаґо), Глорія Пашен (Парк Рідж), Александер Палюхівський (Елмвуд Парк), Микола Тихий (Палатайн) і Мічел Г.Задорожний (Чікаґо). Всі названі особи мають багато практики у веденні виборчої кампанії і зможуть багато допомогти кандидатам у їхньому намаганні дістати електоральні голоси зі стейту Ілліной, — заявив д-р М.Куропась.

Пйотр Машеров загинув в автомобільній катастрофі

Москва. — Совєтське пресове агенство поінформувало, а зглядно передало офіційне повідомлення Центрального Комітету КПСС, що в автомобільній катастрофі загинув перший секретар Білоруської ССР Пйотр Машеров. В повідомленні ЦК КПСС висловлюється „глибокий жаль" з приводу трагічної смерти Машерова, але жадних подробиць про обставини у яких він загинув не подається.

Пйотр Машеров народився в 1918 року в селянській родині. Він закінчив Вітебський педагогічний інститут і до Другої світової війни викладав фізику і математику в середній школі. Після окупації німцями Білорусі Машеров керував партизанською боротьбою, а після війни він скоро „ріс в гору" займаючись спочатку комсомольською працею, а потім партійною діяльністю. В 1965 році його наймянували першим секретарем Комуністичної партії Білорусі, а рік перед тим ввели у члени ЦК КПСС. Два роки тому він був номінований кандидатом в члени Політбюра.

Закордонні аналітики і знавці підсовєтської проблематики зачисляли Машерова свого часу до трійки осіб (Машеров, Романов, Гришін), яка мала в майбутньому прийти на місце кремлівських старичків, персічний вік яких коливається між 70 і 80 роками. Крім того західні аналітики кажуть, що Машеров був найбільш компетентним членом ЦК КПСС у справах внутрішньої політики.

У СССР кається ще один релігійний активіст

Москва. — Тут відбувся ще один судовий процес проти релігійного активіста. Цим разом під судом знайшовся широко відомий в світі Віктор Капітанчук. Загально сподіються лагідного присуду для нього, або присуду з завішенням з огляду на його публічне на суді покаяння.

Капітанчук був уже нераз арештований, а переслідування його совєтською владою не переривалося, від коли він виявив себе активно на релігійному відтинку, як вірний російської православної церкви. Арештований на початку року з іншими релігійними діячами він тепер прийшов на чергу в серії судових процесів. Цю нову серію започатковано процесом проти о. Димітрія Дудка, а опісля проти о. Гліба Якуніна та Лева Регельсона.

Процеси ці виявили грунтовну підготову органів КГБ. Деякі підсудні гідно і по людськи з'ясовували свою поставу і свою релігійну активність, але інші стали знаряддям совєтської пропаганди. Вони звинувачували себе і своє дотеперішнє поступування, опльовували своїх колишніх співробітників і допомагали совєтській владі деморалізувати російське суспільство. За те їм давали легкі присуди, або присуди в завішенні. В колах дисидентів в Москві, та на Україні панує переконання, що серед тих активістів були також совєтські втичники-співробітники КГБ, які з доручення поліції грали ролю релігійних активістів, а тепер з доручення тих же органів намагаються їх компромітувати.

До якої категорії належить Віктор Капітанчук невідомо. Він на суді „визнав" свою вину, засудив свою діяльність у Християнському комітеті оборони прав віруючих і заявив, що той комітет „займався протисовєтською діяльністю". Його зізнання совєтські засоби масової інформації з великим розголосом поширюють серед населення, а ТАСС передає на різних мовах у світі. За те він отримав п'ять років в'язниці у завішенні й зразу його звільнено після прочитання присуду з під варти.

Філядельфійська Округа УНС прямує до виконання завдань

Філядельфія, Па. (с.г.). — У неділю, 28-го вересня ц.р. тут в залі Дому Окружного Комітету Метрополітальної Філядельфійської Союзової Округи відбулися чергові Організаційні Наради, в яких взяло участь понад 40 Відділових урядовців з різних місцевостей. Усі вони одноголосно схвалили придбати до кінця року 200 нових членів і виконати квоту, яка виносить 400 членів, тим самим занявши 16-ий раз перше місце в родині 30-ох Союзових Округ Америки й Канади.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи Петро Тарнавський, а обов'язки писаря сповняв мґр Василь Колінко, секретар Округи. Відкриваючи наради, голова привітав всіх присутніх, а між ними головного секретаря УНСоюзу Володимира Сохана, головного контролера проф. д-р Богдана Гнатюка і головного радного Івана Одежинського. Відтак, згідно порядку дня, запросив він до слова В.Сохана, який був головним промовцем.

Свою промову головний секретар почав в першу чергу, висловом признання членам Окружної Управи за організаційні успіхи в минулому році і за останніх 9 місяців цього року. Відтак у надзвичайно добре опрацьованій доповіді він заторкнув усі ділянки союзової праці. Він поінформував про успіхи в деяких ділянках, але також звернув увагу і на невдачі. За словами прелеґента майно Союзу збільшується з кожним місяцем, що є доказом раціональної господарки. Нових членів протягом дев'ять місяців придбано 1,353, одначе це не вистачає на покриття нормальних убутків і тому вже понесено втрату в активних членах. У загальному сьогодні УНСоюз, за словами доповідача, нараховує круґло 85,000 членів. Головний секретар апелював до присутніх включитися в осінню кампанію і допомогти придбати намічених 2,000 нових членів. Доповідач учасників поінформував і про плян перевести загальний перепис наших земляків і обхопити їх організаційним

(Закінчення на стор. 4)

АҐЕНСТВО РОЙТЕРС ПОВІДОМИЛО про висліди жнив в СССР. Опираючись на офіційних інформаціях з Москви, Ройтерс подав, що влада передбачує остаточний збір 190 мільйонів метричних тонн, що було 6 нижче усяких попередніх песимістичних передбачувань. Американські дослідчі агрономічні інституції передбачували, що цьогорічні жнива осягнуть принаймні 210 мільйонів метричних тонн. Совєтські чинники ще донедавна сподівалися 215-225 мільйонів і тому остаточна цифра була б великим ударом і по плянуванні і по колгоспній господарці загалом. Очевидно, що винними знов будуть, дощі, погода, сонце, що не гріло так, як треба, і подібні оправдання.

У світі

ЗАВОРУШЕННЯ СЕРЕД МОЛОДІ в Цюріху, Швайцарія, почалися з дуже простої причини і несподівано. 30-го травня ц. р. міська управа повідомила про ухвалу видати 38 мільйонів долярів на відбудову будинку опери. В цей самий день почалися "протести" молоді, які повні перейшли і на інші міста Швайцарії: Женева, Базель, Берн, Льозанна й інші, але головним їхнім осередком таки залишився Цюріх. Молодь, зокрема та борідата, недокінчені студенти, хронічні безробітні тощо, виступали під плякатами „Ім усе — а нам нічого". Під „ім" вони розуміли всі культурні, шкільні й інші заведення та переводжені уліпшення й прикрашування міста. Всякі спроби пояснити бешкетуючим, що йдеться про загальне, отже і їхнє добро, що культурні інституції підносять культуру усіх і т. д., не довели до заспокоєння. Молодь далі бешкетує, а „батьки народу" чухаються у потилицю, бо не знають, що робити. Лякають усі ті, які кажуть що забагато вільностей доводить до анархії і розкладу.

У ВІВТОРОК, 7-го жовтня, відбулися на вулицях Парижу величезні демонстрації протесту проти потурання державних органів міжнародним терористам. Безпосередньою причиною тих демонстрацій були антисемітські замахи протягом останніх днів на вулицях Парижу. Насамперед якісь терористи з автомобіля обстріляли дві синагоги, дитячий садок і школу, потім кинули бомбу під зреформованою синагогою при вулиці Коперника, накінець підкинули бомбу під авто туристів з Голляндії. Найгіршим був бомбовий замах під синагогою, наслідком якого загинуло троє людей, а четверта особа померла від ран у шпиталі. Численні арешти не дали успіху, бо поліція не має відповідних даних, де шукати злочинців. Вівтіркові демонстрації попередив двогодинний загальний страйк робітників у Франції. Перед демонстраціями ліві партії, особливо комуністи, висували різні пропагандивні домагання, але урядові успокоїлися. В середу, президент Жіскар д'Естен виголосив велику промову, в якій заповів рішучу боротьбу з терроризмом.

УРЯД ПАРАҐВАЮ ПОДАВ інформацію з Асунсіону, столиці країни, про зірвання дипломатичних стосунків з теперішнім урядом Нікараґуа. Уряд Параґваю поінформував, що він здобув докази участи уряду Нікараґуа в убивстві Анастасія Сомози, недавнього диктатора Нікараґуи, який після державного перевороту перебував в Асунсіоні. У своєму комунікаті уряд Параґваю подав, що теперішнє правління Нікараґуа, яке є в руках революційної групи „Сандіністів" (від прізвища одного з давніших лідерів, який загинув у боротьбі) в недопустимий спосіб порушило міжнародні закони. Хоч уряд. Нікараґуа заперечив це, правлячі чинники Параґваю обстоюють, що вони мають безсумнівну підставу для своїх тверджень та оправдання для свого потягнення.

ТУРЕЦЬКА ВІЙСЬКОВА ХУНТА, яка перебрала владу в країні, розв'язала парламент і номінувала новий уряд, перейшла від слів до діл у заповідженій боротьбі з терроризмом. Терроризм, який поширився у Туреччині до неймовірних меж, був головною причиною інтервенції військовиків і перебрання ними державної влади. До того часу терористи гуляли безкарно, зловлені утікали з тюрем, засуджені за морди й інші важкі злочини також втікали з тюрем, а кари смерти виконати не можна було, бо проти того був ліберальний парламент. Дійшло до такого стану, що в першій половині цього року, згідно з офіційною статистикою, згинуло з рук терористів понад дві тисячі громадян, а неофіційні джерела подавали п'ять тисяч жертв. Замість позбутися десяток терористів, тисячі чесних громадян платили за таке головою. Тепер військова хунта змінила охорону тюрем, дала доручення перевести цілий ряд арештів відомих членів терористичних банд, а чотирьох терористів, — двох із лівих угруповань, а двох із правих, — повішено на підставі судового присуду.

Естонські студенти домагаються самостійности

Стокгольм, Швеція. — Західні пресові агентства інформують, що до шведської столиці надійшли вісті про те, що у столиці Естонської ССР Таллінї відбулася масова демонстрація студентів у якій взяло участь понад 2,000 осіб, студентів університетів і середньошкільників. Демонстранти вимагали виведення совєтських військ з Естонії і виїзду всіх росіян та інших совєтських громадян, які адміністративно були наслані до Естонії.

Демонстранти вперто через два дні намагалися штурмувати приміщення Компартії і уряду в Таллінї, але за кожним разом їх відпирали відділи поліції, з якою студенти входили в бійку. Поліція потурбувала багатьох демонстрантів, а декого збила до крови на очах прохожих. При тому було заарештовано понад 150 студентів, але, як твердять агентства, усіх опісля звільнено.

Як відомо, в Естонії, анексований Совєтським Союзом разом з іншими Балтійськими державами — Литвою і Латвією в 1940 році, половину населення на усіх 1.4 мільйона становлять росіяни.

В Америці

ЛАВА ПРИСЯЖНИХ ВИЗНАЛА винним за перекупство конгресмена Джона В. Дженретта, демократа з Південної Кароліни. Суд ще не виніс присуду, але, як інформують кореспонденти, ніхто не сумнівається у його вину тим більше, що крім перекупства прокуратура закидає йому надуживття авторитету для ведення нелегальних бізнесів, заговір тощо. Спостерігачі звертають увагу, що це вже другий конгресмен в цьому році, якого визнали винним за перекупство. Першим був Майкел Джей Маєрс, демократ з Філядельфії, якого вже усунули формально з Палати Репрезентантів.

РОНАЛД РЕҐЕН, республіканський кандидат на президента, обвинуватив президента Джіммі Картера, що він „дійшов вже до пункту гістерії", коли почав обвинувачувати республіканців, що вони поділять країну. Виступаючи в Чікаґо, Картер заявив, що виграна Реґена може принести поділ американського суспільства на чорних і білих, жидів і християн, північні стейти і південні, міське населення з периферіями тощо. Політичні спостерігачі кажуть, що за цей і попередні подібні виступи картають Картера не тільки республіканці, але також власні демократи, не кажучи нічого про коментарі в пресі, які в більшості є неґативними.

ПІСЛЯ СУДОВОГО РОЗПОРЯДЖЕННЯ про переведення повної інтеґрації шкільництва, в Бостоні, Масс., дійшло до міжрасових заколотів між білими і чорними студентами, у яких постраждало 14 студентів. Більшість білих студентів і середньошкільників бойкотують кляси і їх підтримують батьківські комітети, які в принципі засуджують зарядження про перевіз чорних студентів до білих кварталів, щоб насильно приспішити інтеґрацію, яка, на думку багатьох батьків, тільки збільшує злочинство і заколоти, але не спричиняється до поступу в науці чорних студентів.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР найменував свою маму Ліллян Картер почесним президентом дорадчої Ради корпусу миру. Керол Белламі, голова цієї ради в Ню Йорку, і Террі Гердон, екзекутивний директор Крайової виховної ради, були номіновані на віцепрезидентів. Крім згаданих Президент номінував 28 відомих особистостей на членів. Л. Картер, якій минуло 82 роки, працювала в корпусі миру і маючи 68 років, відбула два роки служби в Індії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Лейбор партія перед розламом

У п'ятницю 3-го жовтня закінчилася конференція англійської Лейбор партії. Конференція була така бурхлива, а висліди її та ухвали такі контроверсійні, що серед групи провідних членів тієї партії постала думка оснувати окрему соціялдемократичну партію, щоб звільнитися від демагогії крайньо лівих елементів, які в ім'я своїх доктрин ідуть на повне ослаблення Англії.

Ясне, що перебіг і вислід конференції у Блекпулі не є покищо однозначним з основним ослабленням, чи навіть розладом у Лейбор партії, але він виявив такі глибокі розходження, таке відірвання від англійської і світової дійсности великої частини її учасників і то провідних учасників, що якщо та партія, а особливо її керівні кола вже в ближчому часі не зуміють оздоровити внутрішні відносини й знайти здорові напрямні діяльности, то ледве чи їй удасться вийти з теперішньої кризи. Лейбор партія вже не раз була в кризі, але, як кажуть в Англії, ще ніколи в такій ситуації не була. Вихід з кризи можливий тільки при передумові рішучого звороту як на її вершку так і серед низового членства.

Англія знаходиться під сучасну пору у важкому господарському положенні. Причиною цьому у великій мірі є об'єктивно неоправдані вимоги трейдюнінів, безконечні страйки, які попередніми роками руйнували господарку країни й довели до того, що на ухвалений Парляментом закон профспілки відповіли великим страйком, чим змусили обраний народом уряд уступити та започаткували взагалі хаотизацію внутрішніх відносин. Суспільство занепокоєне таким розвитком подій, при останніх парляментарних виборах великою більшістю голосів дало мандат консервативній партії на чолі з Маргаретою Тачер, яка стала першим в історії Англії прем'єром-жінкою. М. Тачер вела виборчу кампанію під гаслом ощадностей, обмежень у державних видатках, боротьби з інфляцію та підвищенням продукційности англійського робітника й англійського промислу.

Ту свою політику „залізна лейді", як тепер називають М. Тачер, послідовно переводить у життя. Незадоволені з неї профспілки, але незадоволені також численні представники підприємств. Бо М. Тачер вимагає жертв з обидвох боків і від підприємців і від робітників. А до того вона ще тримається виразно наміченого курсу й не дає звести себе зі шляху різним „спеціяльним інтересам", впливам тощо.

Тож не диво, що в такій ситуації розходження в Лейбор партії мусіли бути ще глибші, як звичайно. Одначе ніхто не сподівався, що вони приберуть аж такі розміри, що після конференції серед великої частини відповідальних соціялістичних діячів постане думка творити нову партію.

Дотеперішній лідер партії Джеймс Келеген, колишній прем'єр Англії, збирається відходити на пенсію, на його місце було двох головних кандидатів: колишній міністер скарбу Деніс Гілі, лідер поміркованого крила і провідник лівого крила Антоні Веджвут Бенн, колишній міністер енергетики. Та спір не обмежився на тому. Ліві поставили вимогу, щоб лідера партії не обирало її парляментарне представництво, як це було дотепер, але якесь широке зібрання, щось у роді конгресу, чи що. Не зважаючи на рішучий спротив з боку теперішнього керівництва партії і особисто її лідера Келеґена, перешила змодифікована пропозиція лівиці, щоб провід партії і її лідера обирала спеціяльна „колегія електорів", яку буде призначено в січні чергового року.

Крім цього конференція вирішила цілий ряд таких засадничих проблем, що коли б ті рішення перевести в життя, то тоді прийшов би „фініс Англіє". Серед тих рішень вихід з НАТО, вихід з Европейського спільного ринку, односторонне нуклеарне роззброєння, то значить Англія ліквідує свою атомову зброю, не зважаючи на те, що зроблять інші. Очевидно, з тим зв'язаний і вихід з території Англії з її вод американських частин, які мають відношення до атомових ракет. А до того ще треба додати рішення ліквідації приватного шкільництва та дальшу поширену соціялізацію підприємств.

Англійська публічна опінія зареагувала загальним обуренням на такі ухвали, але ліві кола Лейбор партії, серед яких чималу ролю грають комунізуючі, троцькісти і т.д., тріюмфують. Щоденник „Таймс" в своєму коментарі назвав ту конференцію „Чорний бік Британії", а „Недільний Таймс", який є дуже великим окремим виданням подав ці матеріяли під заголовком „Шлях до неволі".

Уже на конференції, а ще більше після неї, поміркована кола партії почали застановлятися, що робити далі. Йдеться в першу чергу про те, щоб славна Лейбор партія, яка зробила так багато для Англії, не закінчила її упадком. Ті кола рішили відчекати, чи ближчим часом не дасться повернути партії на здоровіші рейки, а коли ні, то вони заявили готовість створити нову соціялдемократичну партію.

РОБІТНИЧА ПРОФСПІЛКА ТІМСТЕРІВ, яка нараховує 2,3 мільйона членів, вирішила підтримати у виборах 4-го листопада ц.р. республіканського кандидата Роналда Реґена. Ця юнія в 1972 р. активно підтримала також Річарда Ніксона. Спостерігачі кажуть, що тімстери є одною з більших робітничих профспілок, які підтримують республіканського кандидата в цьому році. Юнія займала нетральну позицію у виборах в 1976 році, коли змагались між собою теперішній президент Джіммі Картер і діючий тоді президент Джералд Форд.

Т.Т.

ЯПОНІЯ — СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

(II)

Розправившись так злобно й брутально з американською ролею у війні з японським мілітаризмом, Устинов вияснює цілі, які Москва мала в неспровокованому нападі на Японію: СССР повернув собі „исконно русские земли — Южный Сахалин и Курильские острова", чим була відбудована історична справедливість. Читаєш і не начитаєшся про „споконвічні землі" Росії — Сахалин і Курильські острови!

Але не лише в тому „відбудуванні історичної справедливости" було значення перемоги над Японією в Другій світовій війні. Устинов поучує японців, що „Розгром японського мілітаризму благодійно відбився на житті японського народу..." Але не це найважливіше для СССР. Вістря його удару було завжди спрямоване проти вільного світу, який він, використовуючи комуністичну доктрину, намагався від самого початку і завжди осилити, бо це головна перешкода до його намагань здобути світову гегемонію. Ю Устинов так це з'ясовує: „Воєнна, політична й моральна поразка імперіялістичної Японії нанесла важкий удар по капіталістичній системі в цілому. Це спряло дальшому поглибленню її загальної кризи". А в цьому власне кремлівські лідери бачать свою головну ціль. У той самий час, коли ЗСА і цілий капіталістичний світ кормили СССР і допомагали йому встоятися на ногах, вони, червоні ватажки шукали нагод, щоб „нанести важкий удар" по цій же Америці і її союзниках.

Глобальна політика і роля ЗСА

„В глобальній політиці імперіялізму одно з головних місць займає Азія. А тут ЗСА ставлять головну ставку на антисовєтизм пекінських лідерів і мілітаризацію Японії. Треба сказати що Пекін радо йде на розбудову воєннополітичної співпраці з ЗСА" — продовжує свої міркування Устинов, „в Азії особливо пластично виявилося експансіоністичне, агресивне обличчя політики ЗСА". І закінчує свою оцінку Устинов таким ствердженням; „Така співпраця американського імперіялізму з пекінським гегемонізмом представляє собою нове явище в світовій політиці".

У Москві виразно здають собі справу з того, що її агресивність і воєнні інтервенції та напади на різні країни довели до відповідної реакції в світі, головно серед держав найбільше заінтересованих. Співпраця КНР і ЗСА це направду найбільша загроза, яка в сучасній ситуації може бути проти російського імперіялізму. Ці дві сили майже під кожним оглядом себе доповнюють. 30 років їхнього відчуження й ворожнечі принесли необчислимі шкоди обидвом сторонам. Дві війни, які скінчилися одна частинною, а друга повною невдачею для ЗСА — корейська і в'єтнамська — були прямим наслідком того відчуження і ворожнечі тих двох великодержав. Зате для Совєтського Союзу це створювало знаменитну ситуацію й шанси просуватися у всіх бажаних напрямах по цілому світі. З хвилиною, коли ті дви сили замирилися, а ще й до того почали між собою співпрацю, Совєтський Союз не тільки, що втратив вийняткові шанси, але й став вічна-віч противників, яких він аж ніяк подолати не може.

Спроби відірвати Японію

Ніякий союзник, ні спільник, ні сателіт на азійському континенті не допоможе Москві створити противагу до американсько-китайського спільного фронту. Єдиною противагою могло б бути, якщо б Москві вдалося якимсь чином перетягнути на свій бік Японію.

Хоч це фактично неможливо, бо хто як хто, а японці найкраще знають, де є їхні інтереси й що для них принесла б співпраця й зближення з СССР, все таки, не маючи іншого виходу, в Москві пробують цього. Устинов виразно стурбований разом з своїми кремлівськими спільниками, що „Воєнна співпраця Японії зі ЗСА і Китаєм поширюється й прибирає щораз більше всесторонній характер" і він намагається вмовити японців, бо на Китай і ЗСА він і його кремлівські колеги покищо втратили надію, що „Життєвим інтересам японського народу відповідає непохитний розвиток японсько-совєтських відносин у всіх сферах. Тій цілі служило б заключення запропонованого нами Японії договору про добросусідство і співпрацю з СССР. Совєтський Союз давно за тим.

Ми хочемо жити з Японією, як добрі сусіди. Треба припускати, що японське державне керівництво зуміє виявити тверезість в оцінці положення і вміння бачити речі такими, як вони є, а не якими їх представляють у ЗСА і в Китаї".

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

З ПРИВОДУ НЕДАВНЬОЇ ПУБЛІКАЦІЇ

У вівторок, 30-го вересня ц.р., „Свобода" опублікувала текст „Декларації про право громадського контролю за виконанням Гельсінкського Заключного Акту та про недопустимість карного й адміністративного переслідування за участь у такому контролі".

Оскільки я, на прохання П.Г.Григоренка, брала участь у підготові цього матеріялу до публікування, мушу з'ясувати кілька перекручень, які могли б викликати серед українського громадянства непорозуміння та всілякі нездорові чутки, особливо посилювані в зв'язку з теперішньою кампанією проти Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи.

Згадану вище декларацію Закордонне Представництво УГГ підготувало і розіслало давніше урядам країн, що підписали Гельсінкські угоди. Тепер, напередодні Мадридської наради, голова Представництва відкрив текст декларації для підпису кожному, хто підтримує викладені в ній вимоги. З цією метою й подано її для оприлюднення в пресі — разом із списком тих перших 35-ти, хто вже встиг її підписати.

Серед підписаних не було нікого із членів Закордонного Представництва, в тому числі й П.Григоренка.

Через недогляд текст супровідного листа було змінено, додано підпис П.Григоренка і подано від його імени як автора допису.

Як людина, що брала участь у передрукуванні й розсиланні тих матеріялів до редакцій українських газет, з повною відповідальністю заявляю, що до супровідного тексту, опублікованого в „Свободі", ні Григоренко, ні Закордонне Представництво УГГ не мають найменшого відношення.

Надія Світлична
Ньюарк, Н.Дж.

ЧИ СПРАВДІ ДВІ РЕСПУБЛІКИ?

Було б побажаним довідатися від автора листа до „Свободи" (число 207, з 26-го вересня) Євгена Пастернака, на основі яких джерел він поставив своє авторитетне поучення відомому історикові академікові Омеляну Пріцакові, що — як дослівно написано в його листі — „Харківська большевицька спроба державної формації звалася також Українською Народною Республікою".

Якщо б це мала бути правда, тоді проголошення незалежности Української Народної Республіки 22-го січня 1918 року у Києві було б звичайним наслідуванням (вживаючи номенклятури Є. Пастернака) „Харківської большевицької спро

(Закінчення на стор. 3)

З НАШИХ БУДНІВ

Спортовець мимоходом

Коли мій добрий друг і знаний футболіст, Ромко Скоробогатий, підвіз мене „на розворі" під гостинницю, тоді почали збиратися на свій ювілейний з'їзд українські спортові діячі Америки і Канади, а наші славні тенісисти за добрим прикладом редактора „Свободи", вже „розгрівалися" на тенісових кортах Союзівки.

Треба підкреслити в цьому місці, що спортова братія у загальному зустрічала мою участь в з'їзді з неприхованим здивуванням, а визначні спортові діячі Рубель з Раком (або Рак з Рублем) ніяк собі не могли пригадати в котрих спортових клюбах, чи то пак, в яких конкуренціях підписаний змагався, та чи взагалі мав будь-який стосунок до фізкультури?

Прийшлося пригадати вищезгаданим панам, що в часах передшпитальних, підписаний важко змагався на політичному перелазі клюбу „Лис Микита" в Ню Йорку, підіймаючи вгору тягарі, завжди взиваючи при цьому Боже ім'я, словами „Дай, Боже, здоров'я!

Так склалось, що цій нашій розмові прислухався делегат Клівленду, видатний спортовий журналіст і колишній знаменитий воротар львівської „України", Осип „Юзьо" Новицький, і той мій вірний приятель, ще з тиктоРівських часів, втяв собі темпераментно цілу „філіпіку" на мою оборону!

— Панове! — мовив, — це неважне, чи колега Івась підіймав тягарі, чи кидав кулею, чи копав м'яч, але есть історичним фактом, прошу панів, що це він написав першу спортову українську комедію „Король Стрільців", присвячену нашому футбольному асові, Леневі Скоценю, прем'єра якої відбулася в Золочеві навесну 1939 році, а в головній ролі директора фабрики батогів виступав тоді корифей українського театру, сам Володимир Бенцаль!.. Ось за що, прошу панів, автор комедії повинен нині засісти в почесній президії з'їзду, а на наступній Олімпіяді поневолених народів, дістати медалю заслуги, якщо не золоту чи срібну, то бодай із бряка!

У президії я не засів, ба й навіть в ювілейному бенкеті участи не взяв, бо забувши відповідний „анцуг", я втратив рідкісну нагоду побачити й почути прекрасних „Верховинок" з Торонто, які під мистецьким керівництвом Оленки Глібович, чудово, як кажуть, репрезентували спортову і неспортову Канаду на ювілейному з'їзді УСЦАК.

А на медалю заслуги з бряка доведеться хіба почекати до наступної Олімпіяди поневолених народів.

Ікер

Ярослав Курдидик

ПОГОТІВЛЯ ЗСА ДЛЯ БЛИЗЬКОСХІДНЬОЇ ВІЙНИ

Війна між Іраком та Іраном прийняла вияв такого зудару, в якому досі було вжито всю модерну конвенційну зброю. Змоторизовані з'єднання і бойове летунство, які брали участь з обидвох сторін, нагадували в дечому на початках, „бліскавичні пробойові акції", але із теперішнього бойового укладу виходить, що загальне положення починає ускладнюватися, розгін у швидкості змагів і поміт послабшав.

У ЗСА створюється побоювання, що чергові бойові дії, можуть згодом повністю перенестися в обшир Перської затоки, і таким робом створити загрозу для морської протоки Ормуз, крізь яку переливає коло 40 відсотків нафтокапалин, що ними користується Захід.

Досі війна між Іраком та Іраном не принесла ані оперативної перемоги Іракові, ані теж „внутрішнього заломання" Ірану, на що досі найбільше розраховував Ірак. Дотеперішні важкі бої відбувалися за такі важливі осередки, як: Авгаз, Дізфуль, Хоррамшар і Абадан із помітними втратами в людях і воєнному вирядді, для обидвох сторін.

Становище Пентагону

Іран виявляє, однак, повну морську перевагу у протоці Ормуз, а це й примушує Захід, або точніше, ЗСА і її найнадійніших союзників, приготовити „окрему контрольну оборону Ормузу", щоб таким чином, запобігти заздалегідь, такій ситуації, у якій сам тільки Іран мав би змогу вирішувати про вільне користування цією протокою. У зв'язку з цим, Пентагон якраз і виявив елементи своєї стратегії на випадок, коли прийшло б до евентуальної конфронтації зі Совєтським Союзом у Перській затоці.

Становище Пентагону виявилося уже в тому, що ЗСА вислали до Саудівської Арабії, контингент, що складався із 300 осіб окремо вишколеного летунського персоналу та чотири сторожно-розвідувальні літаки, які своїм модерним виряндженням і засяжністю, мають допомогти цій країні, створити для неї своєрідну „перестарожну зону", якщо б повторена атака загрожувала із теперішньої іракська-іранської війни.

У дальшому плянується, що коли Совєтський Союз поважився б зустрінути ЗСА в тому обширі, в якому американські бойові сили під сучасний момент досить незадовільні, то тоді ЗСА готові перевести окрему відплатну акцію, включно навіть із приміненням тактичної нуклеарної зброї, у такій частині світу, де Москва матиме найбільші труднощі щоб в цьому зарадити, чи теж запобігти. Це самозрозуміле, що Пентагон відмовляється виявити, в якому саме місці, могла б заіснувати того роду конфронтація, між обидвома суперпотугами.

У дуже рідкісній, того роду пресовій зустрічі з одним із асистентів секретаря оборони, Гаролда Бравна, цей уповажнений представник запевнив, що у випадку стратегічної конечности, ЗСА можуть, у приблизно двох тижнях, перекинути в цей обшир, коло 25,000 вояків.

Десантний батальйон

Першим таким бойовим з'єднанням буде 1,000 вояків, окремого десантного батальйону, що стаціонує в Італії. Він виряджений найновішою протитанковою зброєю і гарматами із окремими радаровими прицілами. Цей батальйон може бути перекинений в обшир Перської затоки на протязі 24-ох годин. Він становить складову частину 82-ої десантної дивізії у ЗСА, яка може прибути в цей обшир, зараз таки чергового дня.

Чергова десантна бригада морської піхоти п. зв. „Марінс", силою 1,500 вояків, може прибути туди у перших двох днях, а їм поспіє чергових 2,500 вояків морської піхоти протягом найближчого тижня.

У слід за тими контингентами на протязі найближчих 14-ти днів, у Перський обшир прибуде повна бригада, в силі 12,000 вояків із повним бойовим важким виряндженням, яку неначе б то для „резервового підкріплення", підтримуватиме окрема армійська бригада силою 8,000 бійців випосажених найновішими танками, опанциреними транспортовиками для піхоти та скорострільними, середньо-калібровими гарматами.

При цьому не слід забувати, що ЗСА мають у цьому обширі досить помітну морську силу, що складається із 31-го корабля різного бойового призначення, в тому числі два авіоносці, „Айзенгавер" і „Мідвей.

Конфронтація

Очевидно, що вищезгаданих 25,000 американського сухопутного війська не зможе вдержатися на довшу мету проти 9-ох совєтських дивізій /80-90,000/ впобизу кордонів Ірану і Транс-Кавказького обшару. Американські військові

(Закінчення на стор. 3)

Слава Дрималик-Шевчик

ШКІРЯНИЙ М'ЯЧ

День був уже вересневий. Ще ніби яснів блакитом літа і гойдався соняшним м'ячем на міських дротах, але це була нещира, облудна обіцянка і вправне око могло зразу її відкрити. Але — хто хоче сприйняти неприємну дійсність, коли набагато легше, — проти логічного розуму, — брати за правду примарливу химеру пройденого, щоб, бодай, на час задержати відблиск давньої радости?

Так само нерозумно сприймала і я цей літньо-осінній вересневий ранок. Ніяк не бачила жовтавих кущів у сусідньому городі, не чула шелесту листя під гарбами сивого емерита, дивилася просто в клаптик синяви над муром і вперто держала в долонях стилі липневі дні.

Правда — поганий настрій снувався за мною увесь ранок, від якого годі було відв'язатися, бо і пральна машина попсувалася (механік ще не повернувся з вакацій), рахунок за телефон підійшов до астрономічних висот („Мамо, це не я, то вона „висить на лінії" цілими годинами!), а прикрий біль вмістився у лівій нозі і ніяк не думав меншати (ревмо-артрит чи, може, старість?) Все ж таки, переконуючи себе в теорії „позитивного думання", як успішний і безкоштовній терапії, з вдаваним оптимізмом примістилася в куті „бек-ярду". Наболілу ногу простягла обережно на лежанці, хай гріється до сонця!

Може була б виправдала себе ця гарна теорія, якби не те, що якраз проти мене відкрилися двері нашої рідної школи! Не якоїсь там „інтегрованої", „дискримінованої", „бaйлінгуал", але таки своєї власної української школи. Коли читаємо в пресі, що „мури наших святинь науки і народного бастіону наповнилися гамором рідної мови, а молодь ентузіястично і спонтанно вітала новий шкільний рік", то це одна річ — дописувач звичайно і не одуренний і бездітний. Але коли довкруги ця сама молодь ентузіястично і голосно виявляє свою радість англо-українським „макаронізмом", що вривається на мить під грімким наказом „кваст!" — то це щось інше, і дещо відмінне від першого ідільного малюнку.

Десь ділися мої позитивні думки, лежак ніяк не приставав до наболілої ноги, а пильне вухо злобно ловило молоді оклики:

— „Гей, Майк, ватс ди метер віт ю, ти зовсім лейзі нав?" — пискливий басок 14-літнього змагуна.

— „Нот май фолт — діс крейзі бол іс гуд фор натінг!" — ломиться у відповідь підлітковий альт.

— „Вач тіс лейді, ші лукс креббі", — остерігає обережніший.

Раптом сильний удар потрясає лежанкою, окуляри летять, викинені невидимою силою, а щось тверде вдаряє в обережно простягнену ліву ногу! Забуваю про біль, зриваюся з місця і — на жаль, вже запізно ловлю великий, темний шкіряний м'яч. Держу його міцно в руках і короткозоро (бо окуляри, Бог зна де?) глипаю крізь сітку подвір'я у дві пари збентежених хлоп'ячих очей. Одні — сірі, други — буро-зеленкаві, решти у злості не добачую! Вже святе обурення заливає моє доросле серце, гостро поучаючі слова вже вихоплюються з уст, коли — в останньому моменті щось мене здержує. Ці зеленкаві очі, одне око здецидовано більш зелене, ніж друге, і цей бронзовий, твердий м'яч, із запахом шкіри і молодих долонь...? Думаю так вперто і напружено, що забула про бетонове подвір'я і соняшне небо, — аж здивований час пристанув, приглянувся до мене і навіть ввічливо запропонував: „Може тобі в чомусь допомогти?"

Вже бачу виразно: Славко — м'яч — і я. Славко, з одним оком більш зеленим ніж друге (явище подивугідне і на жаль неможливе для мене до осягнення!), м'яч шкіряний із гумовою „душею" в середині, зав'язаний шкіряною шнурівкою, — і я, мала, з постійно обтовченими колінами. Славко — хлопець, що мав веснянки на носі, ясну чуприну і конечно хотів бути священиком. Я — дівчинка з чорною „гривкою" над чолом, яка мріяла про блискучу кар'єру пожежника або поліциста. Ані його, ані мої мрії не сповнилися, — не з нашої, зрештою, вини — але ми про це тоді ще на знали. Лучила нас обидвох спільна любов до м'яча.

У малому містечку трудно знайти якусь окрему спортову площу, тому торговельний майдан, або просто „торговиця" підходила знаменито для усіх наших руханкових вправ і змагань. Мене ласкаво допускали до м'яча — до відбиванки і до копаного. Цьому вимковому привілеєві я завдячувала свої пообтовкувані коліна, постійну журбу мами і мої жалібні міркування: чому доля не пощастила мені вродитися хлопцем?

Торговиця була наша — крім однієї середи, коли відбувався довколишній торг. Тоді з'їздилися селяни з усіх сторін, продавали — купували, сварилися — торгували у жидівських крамницях, випивали, і пізнім вечором поверталися знову до своїх однакових буднів.

— „Газдині, газдині! Попробуйте — правдивий єдваб!" — припрошувала руда перука.

— „Задороге! От дивіться, яке помнете!" — мозолисті пальці пробували мінливу спокусу, босі ноги гейби відходили до дверей склепу, щоб знову повернутися, — відвічний ритуал доброго купна.

На торговиці господар оглядав пильно зуби худощавої коняки:

— „Старий вже — немащо, а ти 300 злотих хочеш з мене здерти?"

— „Сеньку, який же він старий, щойно недавно лоша було, присей Богу, кінь як золото!" — божився і припрошував продавець нещасного Араба.

Збоку велика товпа біля молодого з чорним волоссям і хитро-проворними очима. Карти розкладені на дерев'яному столику, а він вигукує:

— „Червона виграє — чорна програє, хто другий?" — примарчивий образ щастя спокусливо притягає напівтверезі голови і порожнявi кишені.

Такі сцени можна було бачити щотижня, і завжди траплялося щось нового і цікавого. Біда була лиш в одному, — де тоді було грати в м'яча? А день без м'яча, хоч який гарний, уважався втраченим. Лишалося єдино можливе місце до гри — подвір'я біля аптеки, але там знову поважною перешкодою був старий сусід „герр Крамайзен". Власник єдиної на всю околицю перукарні — „цирулик", який по довгих роках праці віддав усе добро в руки свого худорлявого сина Гершка. Сам любив погрітися до сонця в малому городі, де плекав кілька кущів анемічних помідорів. Крамайзена ми всі чомусь і поважали і любили. Може так настроювала нас його срібна

(Закінчення на стор. 4)

ПОЧАЛАСЬ ОСІННЯ КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ! МЕТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

Поготівля для...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

знатоки передбачають, що „пересування із маневруванням", цих змоторизованих дивізій, почерез гірський терен на віддалі, коло 1,000 миль до Перської затоки, може виявитися дуже скомплікованим для СССР. Час і поспіх гратимуть тут вирішну ролю.

Деякі чільні фахівці із Оборони твердять, що коли ЗСА вдасться перекинути в Перську затоку, хоч би навіть і наразі відносно невеликі бойові з'єднання, але обсадити і закріпити ними, зокрема дуже важливі стратегічні причілки в тому обширі, то тоді Москва буде примушена дуже поважно передумати, чи їй варто буде зустрінути першу, віч-на-віч конфронтацію, із бойовою силою ЗСА?

Оце на днях секретар Оборони Бравн перестерігав, що того роду конфронтація матиме один безспірний і певний вислід у цьому обширі, тобто, що в такій війні, ані ЗСА, ані СССР не може розраховувати на будь-який вирішний виграш.

Чи справді...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

би", бо Перший Всеукраїнський З'їзд Рад у Харкові, що проголосив Україну радянською республікою, відбувся 11-12 (24-25) грудня 1917 року.

Є. Пастернак, що закінчує свій лист поученням українським історикам, що: „було б дуже побажаним, щоб наші історики ставилися з більшою увагою до історичних фактів", напевно поплутав Народний Комісаріят, що був виконавчим органом Тимчасового Центрального Виконавчого Комітету Рад Робітничих і Селянських Депутатів України і був утворений у Харкові 30-го грудня 1917 року, як український совєтський уряд у противагу до Української Центральної Ради і її Генерального Секретаріяту, з народною республікою, що знайшла офіційну назву тільки в Українській Народній Республіці, встановленій у Києві.

О. Тарнавський
Філядельфія, Па.

Запрошуємо Громадськість Ню Йорку й околиці на ДОПОВІДЬ на тему

„ПРОГРАМОВІ ПОЗИЦІЇ „ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ЗАКОРДОНОМ" У КОНФРОНТАЦІЇ З ДІЙСНІСТЮ В УКРАЇНІ І ЗАВДАННЯМИ ЕМІҐРАЦІЇ"

що її виголосить

ДАРІЯ РЕБЕТ

Голова Політичної Ради ОУНз

в залі Пластового Дому 144 2-га Аве. **в Ню Йорку, Н. Й.**

19-го жовтня ц. р., в год. 5-ій по пол.

Осередок ОУНз в Ню Йорку, Н. Й.

Головна Управа СУВА
з глибоким жалем повідомляє про смерть 16-го серпня 1980 року
сл. п. інж.-майора Армії УНР, колишнього голови Станиці СУВА в Міннеаполісі, Мінн.

ЮРІЯ ВАСИЛЬОВИЧА ГОНЧАРЕНКА

учасника Збройної Боротьби за Волю і Державність України
і висловлює щире співчуття Родині, Побратимам по Зброї й Друзям Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Головна Управа СУВА

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

СВ. П.

СИМЕОНА ЛУКІЯНА ГНАТКІВСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 18-го жовтня 1980 р., о год. 6-ій веч. в церкві св. Миколая в Амстердамі, Н. Й.
22 Pulaski Street

Дружина — ЄВГЕНІЯ
Син — ВОЛОДИМИР з дружиною БОГДАННОЮ і дочкою ВОЛОДИМИРОЮ

БАЛЬ

УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ у Філядельфії, Па.

ВІДБУДЕТЬСЯ

24-го січня 1981 року

Докладніші інформації у чергових оголошеннях.

УПРАВА ТУІА

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 9-го жовтня 1980 року, ранком, в Рочестері, Н. Й., відійшов від нас навіки, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п. Д-р

ЕВГЕН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ

нар. 5-го травня 1912 року в Чернівцях, Україна, абсольвент Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, абсольвент Державної Музичної Консерваторії у Львові, доктор Музикології Карлового Університету в Празі, абсольвент Музичної Консерваторії в Празі, б. директор Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка — Філія в Перемишлі, б. директор Музичного Кабінету при Інституті Народньої Творчости у Львові, скрипакcоліст у Львові, в Перемишлі і на еміґрації, учитель гри на скрипці на рідній землі і останньо у Рочестері, Н. Й., автор численних статей з ділянки музикології.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 10-го жовтня 1980 р. в похоронному заведенні М. Яцкова, 1270 Norton Street, Rochester, N.Y.

ПОХОРОНИ — в суботу, 11 жовтня 1980 р. з церкви св. Йосафата на цвинтар Holy Sepulchre, Rochester, N.Y.

В глибокій жалобі:

ЛЮБОВ — дружина
ЛЮБА І РОМАНА — доні з Родинами
АНДРІЙ — син
Д-р МИХАЙЛО — брат з родиною
Проф. ОЛЬГА КМІЦІКЕВИЧ — сестра з родиною
Ближча і дальша Родина

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ У ДІТРОЙТІ

ЗАПРОШУЮТЬ НАШЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

СТУДІЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ 30-РІЧЧЮ ГЕРОЇЧНОЇ СМЕРТИ ГЕН. Р. ШУХЕВИЧА-Т. ЧУПРИНКИ

НЕДІЛЯ, 19 ЖОВТНЯ 1980 РІК
ЗАЛЯ УКР. КУЛЬТ. ЦЕНТРУ
26601 RYAN RD., WARREN

ПОЧАТОК ГОД. 3:30 по пол.

У ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ: ДР. К. САВТУК - ДР. А. БЕДРІЙ ДР. Б. КРУК - ІНЖ. Ю. ТИС-КРОХМАЛЮК

ВСТУП: 5.00 ДОЛ.

75-ий ВІДДІЛ СУА в МЕЙПЕЛВУД, Н. Дж.

запрошує на

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

Забава відбудеться в суботу, 1-го листопада 1980 р. о год. 8-ій веч. в УНДомі при 140 Проспект Авеню, **Ірвінґтон, Н. Дж.**

Грають 2 оркестри — „Іскра" і „Амор"

Вступ 8.00 дол. Буфет в заряді ВП ПАНЬ СОЮЗЯНОК

ПЛАСТОВЕ ПЛЕМ'Я „ПЕРШІ СТЕЖІ"

влаштовує

ВИСТАВКУ СКУЛЬПТУР І ДЕКОРАТИВНОЇ КЕРАМІКИ

ОЛЕКСАНДРИ ДЯЧЕНКО КОЧМАН

яка відбудеться **17, 18 і 19-го жовтня 1980 року**
в Ґалерії „Леви" при 2353 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

влаштовують

УКРАЇНСЬКИЙ ОСІННІЙ ФЕСТИВАЛЬ

17, 18 і 19-го жовтня 1980 р.
при 8-ій вулиці (St. Marks Place) **між Другою і Першою Авенями**
в Ню Йорку, Н. Й.

Мистецька програма • Різні гри
Смачні українські страви
•
Вступ вільний
•
ЗАПРОШУЄМО ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ

ПІД ВИСОКИМ ПАТРОНАТОМ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ • УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ • КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ та РАДИ ДЛЯ СПРАВ КУЛЬТУРИ ПРИ СКВУ

Візантійський Хор

відбудеться

ВЕЛИКЕ КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ

УНІКАЛЬНОГО У СВІТІ ХОРОВОГО АНСАМБЛЮ

ВІЗАНТІЙСЬКОГО ХОРУ

З УТРЕХТУ В ГОЛЛЯНДІЇ

під дириґентурою

д-ра МИРОСЛАВА АНТОНОВИЧА

Разом з Візантійським Хором виступлять також відомі українські мистці:

ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ
тенор і бандурист

ЛЮБА ЖУК
піяніст

ІРИНЕЙ ЖУК
піяніст

з нагоди 30-ліття існування хору та 30-ліття пропаґанди у Вільному Світі Української Хорової Культури цими „Голляндськими Козаками".

У Едмонтоні виступить з Візантійським Хором відомий танцювальний Ансамбль „ЧЕРЕМОШ", під мистецьким керівництвом маестра НЕСТОРА КУЦЯ.

1. **ЕДМОНТОН — у вівторок і середу, 28 і 29 жовтня 1980 р. о год. 8-ій веч.** Заля — Jubilee Auditorium, Edmonton.
2. **САСКАТУН — у четвер, 30-го жовтня 1980 р., о год. 8-ій веч.** Заля — Centennial Auditorium, Saskatoon
3. **ВІННІПЕҐ — у п'ятницю, 31-го жовтня і суботу, 1-го листопада 1980 р., о год. 8-ій веч.** Заля — Playhouse Theatre, Winnipeg
4. **ЧІКАҐО — у неділю, 2-го листопада 1980 р., о год. 4-ій по пол.** Заля — Laine Technical School, Western and Addison, Chicago
5. **ГАМІЛЬТОН — у вівторок, 4-го листопада 1980 р., о год. 7:30 веч.** Заля — Delta Collegiate, 1284 Main St. East, Hamilton, Ont.
6. **ОТТАВА — у середу, 5-го листопада 1980 р., о год. 8-ій веч.** Заля — High School of Commerce, Ottawa
7. **МОНТРЕАЛЬ — у четвер, 6-го листопада 1980 р., о год. 7:30 веч.** Заля — Salle Claude Champagne, 210 Vincent, Dindy Outremount, Montreal, Quebec
8. **ФІЛЯДЕЛЬФІЯ — у суботу, 8-го листопада 1980 р., о год. 7:30 в.** Заля — Cardinal Dougherty, Second St., and Godfrey Avenue Philadelphia, Pa.
9. **НЮ ЙОРК — у неділю, 9-го листопада 1980 р., о год. 4-ій по пол.** Заля — Fashion Institute, 225 W. 24th St., New York City, N.Y.
10. **СОЮЗІВКА — у понеділок, 10-го листопада 1980 р., о год. 7 веч.** Заля — Концертова заля „Союзівки"
11. **ПАССЕЙК — у вівторок, 11 го листопада 1980 р., о год. 7-ій веч.** Заля — Ukrainian Centre, 240 Hope Avenue, Passaic, N.J.
12. **НЮАРК — у середу, 12-го листопада 1980 р., о год. 7:30 веч.** Заля — Irvington High School, Irvington, N.J.
13. **РОЧЕСТЕР — у четвер, 13-го листопада 1980 р., о год. 7:30 веч.** Заля — East Ridge High School, Rochester, N.Y
14. **КЛІВЛЕНД — у п'ятницю, 14-го листопада 1980 р., о год. 7:30 в.** Заля — Normandy Senior High School, Parma - Cleveland
15. **ДЕТРОЙТ — у суботу, 15-го листопада 1980 р., о год. 6-ій веч.** Заля — Warren Woods High School, 13400 12 Mile Rd., Warren, Mich.
16. **ТОРОНТО — у неділю, 16-го листопада 1980 р., о год. 4 по пол.** Заля — Massey Hall, Toronto.

Квитки можна набувати в українських книгарнях, крамницях, членів Комітетів та в кожній театральній залі в день концерту. З огляду на надзвичайний характер цього великого турне і поважне ним зацікавлення, радимо усім набувати заздалегідь квитки вступу на ці великі імпрези.

По декотрих містах, у місяці листопаді, концертом „Візантійського Хору" буде одноразово відзначено Листопадові Річниці.

Філядельфійська Округа...

(Закінгення зі стор. 1)

життям, а теж про плян підвищення дивіденди для членів УНСоюзу, головно по десяти років членства і про підвищення сум забезпечення без лікарських оглядин. Він також обширно інформував про видавництво „Свобода", оселю Союзівка, „Українську Будівлю" — хмаросяг і про житловий будинок Полус Гук для мешканців зі середніми та малими прибутками під зарядом УНСоюзу. Вкінці він інформував і про те, що в Головній Канцелярії УНСоюзу почала працювати, як референтка братської діяльности і зв'язків Марта Кордуба, праця якої повинна причинитися для покращання організаційних здобутків. Доповідач теж говорив, що коштом УНСоюзу приготовляється фільм, про українське поселення в Північній Америці, який включатиме початки та історію УНСоюзу. Цей фільм виготовить відомий фільмовий продуцент Славко Новицький.

З черги голова Округи запросив до слова союзового організатора Степана Гавриша, який, згідно порядку дня, проаналізував висліди організаційної праці Округи за останніх дев'ять місяців. В першу чергу, він висловив подяку секретарям і іншим відділовим урядовцям за гарну співпрацю з Управою Округи. За його словами секретарі Округи працюють віддано, в Окрузі є гармонійна співпраця і Округа є справжньою союзовою родиною. Доказом цього може послужити факт, що вже придбано понад 200 членів, не зважаючи на економічну кризу. Відтак він подав прізвища 26 секретарів, які причинилися до тих успіхів. Перше місце між ними заняв секретар 26-го Відділу в Вілліямставну Петро Аркотин, який вже придбав 31 членів, а плянує дійти до 50 і стати членом „Клюбу П'ятидесятників". Відтак згадав секретарів, що придбали 10 і більше членів. Ними є: Андрій Кушнір, Відділ 83-ий —26 членів, мгр Володимир Яців, Відділ 32-ий — 17 членів, Дарія Цапар, Відділ 347-ий — 13 членів, Михайло Мартиненко — Микола Голінко, Відділ 245-ий — 11 членів і Петро Тарнавський — Іван Данківський, Відділ 375-ий — 10 членів. Степан Гавриш закінчив своє слово апелем до всіх присутніх — працювати для розбудови УНСоюзу і не допустити до упадку членства.

Запрошений до слова головний контролер д-р Б. Гнатюк поінформував про це, що недавно відбулася контроля усіх ділянок господарки УНСоюзу і що за його словами, фінансово Союз зростає, а в членстві має поважні втрати. Тому він закликав до посилення старань, щоб у Відділах не було втрат. Він також згадав про відновлення Культурно-Освітньої Комісії при УНСоюзі, говорив і про 30-ту Конвенцію УНСоюзу, яка, не зважаючи на прохання Філядельфії, мабуть, відбудеться у Рочестері. Він рівнож закликав щоб всі Відділи вислали делегатів на XIII Конгрес УККА, а також взяли участь у бенкеті.

Головний радний І.Одежинський, як завжди, запевнив присутніх, що допоможе Окрузі в виконанні квоти і буде працювати для добра УНСоюзу.

По доповідях ставлено запити до представника Екзекутиви В.Сохана, а відтак відбулася речева та конструктивна дискусія під час якої дискутанти порушили багато важливих справ, які торкалися союзової тематики. В дискусії забирали слово: Дмитро Федорійчук, Михайло Мізак, Юрій Будерацький, Василь Євтушенко, мгр Володимир Яців, Яким Козел, мгр Іван Скочиляс, Іван Данківський, Андрій Кушнір та інж. Іван Скіра.

Відтак В.Сохан і д-р Б. Гнатюк вичерпно відповіли всім дискутантам; дискусія проходила в справжній союзовій атмосфері.

Наради закінчив голова Округи П.Тарнавський подякою за участь та закликом допомогти в виконанні квоти, а саме придбати до кінця року 200 нових членів. На завдаток цієї квоти він разом зі С.Гавришем вручив головному секретареві 25 аплікацій нових членів. Відтак він запросив всіх до перекуски, під час якої ще довго присутні радили над союзовими справами.

Шкіряний М'яч

(Закінчення зі ст. 2-ої)

голова і патріярша борода, може — темні, ласкаві очі, що все бачили і багато пережили, не знаю. В моїх роках ніхто над такими справами довго не призадумувався.

Проблема була саме в тому, що його затишний клаптик городу якраз межував з нашим аптечним подвір'ям,а ясна річ, що гра м'ячем ніяк не підходила до Крамайзенового відпочинку! Але день був такий яснoблакитний, сонце гріло, мов золотом липня, і кругло котилося по небесному просторі, що ми зі Славком ніяк не могли прогайнувати такого дарованого вересневого дня.

М'яч вистрілював „свічкою" вгору, свобідним луком креслив по небі перехресні дороги, а наші оклики ще посилювали його буйний розмах і радісну силу. Але і м'яч буває химерний, — як і все інше в житті, в одному моменті на самій блакитній висоті,він,мов завагався,і, оминаючи наші готові розпростерті долоні, полетів просто на дрімаючі в сонці старі ноги Крамайзена!

Ми завмерли — ще досі чую, як билося серце, і моє і Славкове, — чи зі страху, чи з якогось неясного почування кривди і жалю, навіть тепер трудно мені це окреслити.

По довгій хвилині старий поволі підвівся, підніс м'яч і підійшов ближче до дерев'яного плоту. Тут напруження і страх дійшли хіба вершка:

— „А що, як Крамайзен забере м'яч? Скаже в хаті — висварить? Пропали усі наші забави!", — думки переганяли одна одну...

Старий Крамайзен довго дивився у наші збентежено-винуваті очі. Славкове зелене око стало зовсім темним, мов зі страху перед бурею, мої прижмурилися, щоб не бачити навислої загрози.

— „Хай би вже раз сталося, що має статися!" — майнула розпачлива думка. Вкінці старі, темні очі прояснилися, відмолодніли. Крамайзен усміхнувся і одним помахом руки перекинув шкіряний м'яч на безпечну віддаль подвір'я. Схопити, проскочити за вугол хати — це були хіба секунди! Славко відітхнув глибоко, веснянки роз'яснилися радісним усміхом, а зеленавотемне око повернуло до свого звичайного кольору.

„Але „файний" старий Крамайзен — навіть не сварився! — і віддав м'яч," — вихопилися втішні слова...

Не знаю, як довго я держала в руках темний шкіряний м'яч і дивилася крізь сітку подвір'я у дві пари тривожних очей, може, це були хвилини, може, лищ фраґмент секунди. Опісля рука сама підвелася вгору — і бронзовий лук переплив дротяну загороду. Спішно втікали молоді ноги, лиш десь із віддалі відбилося до сітки:

— „Але кул, лейді! Навіть не галлерд! І бол віддала! — Вже, мабуть, почалася лекція, бо прозвучало чітко скандоване „Сла — ва І — су — су Хри — сту!"

Кудись пропав біль у лівій нозі, — рахунок за телефон властиво, не був аж таким високим, коли вчислити мої власні вакаційні розмови, а прати, зараз і так мені не дуже конечно. Я глянула на свої долоні і здивувалася, вони ще держали в півкруглому обороті старого шкільного м'яча. Не знаю, — чи того давнього, чи сьогоднішнього, але яка різниця? Головне — що він зумів складною геометричною параболею перекинути міст понад двома берегами, майже неможливий до пов'язання. Міст — поміж берегами років, серед яких непомітно пливе наше щоденне життя.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Японія...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Намовляючи такими „зворушливими" словами японських державних керівників до співпраці, Москва не була б собою, коли б не погрозила своєю силою, якщо не послухають її намов. Міністер оборони СССР, Устінов, страшить: „Совєтські збройні сили в одній бойовій лаві з арміями братніх соціялістичних країн надійно оберігають революційні здобутки й мир на землі. Всякий агресор, який заризикує нарушити наші священні границі, зустріне негайний і нищівний протиудар".

Відомо, що ніхто не збирається „нарушувати священні границі СССР", ніхто на десятки тисяч совєтських танків і мільйони совєтських бійців не плянує кидати своїх танків і своїх людей. Сьогодні змагання відбувається у зовсім іншій площині: в площині мирних і творчих здобутків народів і держав, у піднoшенні їхнього життєвого рівня, в поширюванні й поглиблюванні їхніх прав та можливостей, в закріплюванні людської гідности й у відкриванні щораз нових горизонтів в незалежній діяльности людини. І на цьому відтинку Совєтський Союз рішуче програє.

Ніякі танки, ні атомові ракети не допоможуть йому в цьому! Десятки тисяч танків, що їх посідає й гонить ними по Европі й Азії Москва — це марна витрата енергії. Це сотні й мільйони тонн сталі, яка ржавіє й стає перестарілою, а на її місце за рік-два треба нових і нових десяток тисяч танків, нових моделів і безконечної людської енергії та матеріяльних засобів. І в тому, в використанні воєнного безглуздя большевиків лежать підстави переваг і перемоги світу над російським імперіялізмом у його совєтській шаті.

А використати свої воєнні переваги, свої мільйонові, до зубів озброєні і до удару готові армії Москва не посміє, на випророкуваний Марксом і Леніном і іншими червоними пророками „останній і рішительний бой" вона може напасти на Афганістан, чи на інший маленький у порівнянні з нею народ і це вже кінчиться. А тим часом останній і вирішний бій відбувається в площині людського духа, в збагачуванні людського життя, в піднoшенні людей і народів на щораз вищий рівень побуту. І цього бою Москва ніколи не виграє! Але цей бій вести й виграти може вільний світ тільки тоді, коли „триматиме порох сухим у порохівницях" та коли бути готовий у кожній потребі на силу відповісти силою.

ЗРУЙНОВАНА ЦЕРКВА

Знімку до вістки „Еміль розповідає промальовничу Україну" („Свобода" ч. 216 за четвер, 9-го жотвня) помилково ідентифіковано як „Баню Володимирського собору в Києві". В дійсності це бані одної із частинно зруйнованих церков в Україні.